

Verduurzamen door innovatie

Maatschappelijk jaarverslag 2012

schakel in succes

Bijdragen aan gezonde toekomst

Voor u ligt het eerste maatschappelijk jaarverslag van Agrifirm Plant waarin we rapporteren over onze duurzaamheidsprestaties van 2012.

Innovatie en duurzaamheid zijn belangrijke pijlers onder de strategie van Agrifirm Group en daarmee ook van Agrifirm Plant. We hebben de ambitie om met onze bedrijfsactiviteiten onderdeel uit te maken van duurzame voedselketens en zo bij te dragen aan een gezonde toekomst. We zien investeren in innovatie en duurzaamheid als een belangrijke voorwaarde voor continuïteit: voor ons en voor onze telers.

Om succesvol te zijn op het gebied van duurzaamheid is samenwerking doorslaggevend. Dat doen wij op veel verschillende manieren; met collega's, met klanten, met bedrijven en met andere organisaties binnen en buiten de akker- en tuinbouw.

Hoe wij het afgelopen jaar hebben bijgedragen aan verduurzaming, kunt u lezen in dit maatschappelijk jaarverslag.

Drees Beekman
algemeen directeur

Kiezen voor duurzaamheid

De missie van Agrifirm Plant is 'duurzame waarde genereren voor de leden'. Dit doen we door samen te werken met de juiste partners, eerlijk zaken te doen en kwaliteit te leveren. Belangrijk is dat duurzame oplossingen ook financieel rendabel zijn, want onze telers opereren in zeer competitieve markten. Onze ambitie is verduurzaming te verankeren in de kernactiviteiten van Agrifirm Plant.

In 2012 heeft Agrifirm Plant een duurzaamheidsplan opgesteld waarin de doelstellingen, focus en activiteiten zijn benoemd. Als voorbereiding hierop is per afdeling in de organisatie een workshop georganiseerd om het thema duurzaamheid te bespreken. Dit hebben we gedaan aan de hand van de 33 indicatoren van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) en de invloed die een medewerker er op heeft en de impact ervan.

Eén van de conclusies was dat Agrifirm Plant veel aan verduurzaming doet, alleen dat we ons er onvoldoende bewust van zijn. De focus ligt op de volgende duurzaamheidsthema's:

- > grondstoffen
- > biodiversiteit
- > transport
- > gezondheid en veiligheid

DOELEN 2013

Het primaire doel voor 2013 is duurzaamheid dichterbij het management en medewerkers te brengen, zodat de bewustwording van het belang ervan toeneemt in de organisatie en het een onderdeel wordt van de dagelijkse activiteiten.

We monitoren de activiteiten zodat er eind 2013 per hoofdthema een plan van aanpak kan worden geformuleerd. Onderdeel hiervan kan zijn het definiëren van key performance indicators (KPI). Welke informatie wil Agrifirm Plant nu en in de toekomst gaan meten en monitoren om progressie in duurzaamheid te concretiseren?

Grondstoffen

Inkoop, recycling en duurzame teelten

Duurzaam werken begint vooraan in de keten bij het inkopen van verantwoorde grondstoffen en producten, maar ook door gebruik te maken van restproducten en het recyclen van materialen. Bij grondstoffen onderscheiden we drie aandachtsgebieden waar we als organisatie invloed op kunnen uitoefenen op het verduurzamen van de keten: inkoop, recycling en duurzame teelten.

INKOOP

Bij inkoop overleggen we met leveranciers over verantwoord gebruik van grondstoffen en productie van gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen. Een aspect wat meer aandacht krijgt binnen Agrifirm Plant is het inkopen met duurzaamheidskeurmerken. Waar zijn producten van afkomstig, onder welke omstandigheden wordt het geproduceerd en wat is de carbon footprint?

RECYCLING

Afgelopen jaren hebben we meerdere initiatieven ontwikkeld om materialen te hergebruiken. Het laten recyclen van bollennetten bieden wij onze klanten al jaren aan, evenals het inzamelen van lege big bags van

meststoffen. Alle bollennetten die we in Nederland verkopen, worden na gebruik opgehaald en gerecycled tot een basisproduct voor de plastic-industrie.

Inzamelen lege fusten

In 2012 hebben we, na eerst een pilot in Noord Holland te hebben gedaan, het inzamelen van lege gewasbeschermingsfusten landelijk uitgerold. Aanleiding voor dit initiatief was dat bollentelers problemen ondervonden met het inleveren van de lege en gereinigde fusten als bedrijfsafval. Een mooi voorbeeld van verduurzaming in de keten waar Agrifirm Plant als initiator een belangrijke rol heeft gespeeld. Agrifirm Plant heeft Van Gansewinkel en HSR Verpakkingen

samengebracht om op een rendabele wijze afvalmateriaal te kunnen recyclen. Van Gansewinkel beschikt over een landelijk netwerk in afvalcollectie en HSR Verpakkingen is gespecialiseerd in het verwerken van chemische verpakkingen. De afvalstroom wordt weer geschikt gemaakt als grondstof voor nieuwe producten.

Phytobac

Voor het verantwoord verwerken van reststromen gewasbeschermingsmiddelen biedt Agrifirm Plant de PhytoBac. Het is een kant en klare duurzame oplossing die door Bayer Crop Science is ontwikkeld en door Agrifirm Plant wordt geleverd en geïnstalleerd. In de PhytoBac kunnen restanten middelen worden verwerkt en afgebroken zonder risico voor het milieu. Het hele proces levert geen afval op én geen afvalwater. Door verdamping en de in de bak aanwezige actieve bacteriën worden de middelen in de restvloeistoffen volledig afgebroken.

Duurzame teelten

Het verduurzamen van teelten is een continue proces waar de kenniscoördinatoren van de R&D-afdeling en teeltspecialisten in de regio zich dagelijks mee bezig houden. Het doel is méér met minder middelen realiseren door een efficiënte inzet van gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen. We voeren hiervoor diverse onderzoeken uit en zoeken daarbij samenwerking met andere partijen.

DUURZAME GERST-MOUT-BIERKETEN

In 2012 is het project 'Brouwergerst uit duurzame teelt in Nederland' gestart. Agrifirm Plant, Heineken Nederland en Holland Malt stimuleren een duurzame gerst-mout-bierketen door de markt voor duurzame brouwergerst in drie jaar te ontwikkelen tot 10.000 ton in 2015. De partijen zijn verenigd in Stichting Veldleeuwrik en zoeken aansluiting bij het Sustainable Agriculture Initiative (SAI) om tot internationale standaarden te komen.

Om nieuwe telers te steunen is een tegemoetkoming in de initiële kosten voorzien om duurzame ontwikkeling op het bedrijf op te starten. Op 30 mei 2012 is een startbijeenkomst voor telers gehouden. Dit is gecombineerd met een veldbezoek waar veel kennis en ervaringen zijn gedeeld. Tijdens het teeltseizoen is

het brouwergerstas Wintmalt op de voet gevolgd.

RESULTAAT IN 2012

Telers	39
Hectares	530
Tonnen	3.718

SOJATEELT IN NEDERLAND

Ook zijn vorig jaar de voorbereidingen getroffen om in 2013 te kunnen starten met een unieke praktijktest voor soja in Nederland. Elf Agrifirm telers uit verschillende sectoren doen mee en worden begeleid door specialisten van Agrifirm Plant die hiervoor zijn opgeleid. Dit initiatief richt zich op de teelt en verwerkingsmogelijkheden van Noordwest-Europese soja in de akkerbouw en veehouderij. Uitgangspunt voor deze

praktijktest is dat sojateelt in Nederland over vijf jaar commercieel aantrekkelijk moet zijn. Soja biedt voordelen voor zowel akkerbouwers als veehouders. Sojateelt in Noordwest-Europa geeft akkerbouwers de gelegenheid een extra gewas op te nemen in de vruchtwisseling, wat een positief effect heeft op de bodemvruchtbaarheid. Het lokaal verwerken van in Nederland geteelde soja op bijvoorbeeld het eigen erf, draagt bij aan het sluiten van kringlopen.

In het project 'eiwit van eigen erf' heeft Agrifirm Plant samen met Agrifirm Innovation Center de mogelijkheden onderzocht om het eiwitgehalte in Nederlandse maïs en tarwe te verhogen met behulp van verbeterde meststoffen. Door binnen huidige bemestingsregels meer eiwit lokaal te produceren, kan import van eiwit beperkt worden.

Agrifirm Plant en Co-products helpen in Burundi

Agrifirm Plant is voor een aardappelproject in Burundi een samenwerking aangegaan met ZOA, een organisatie die hulp biedt in Afrika en Azië.

Wij dragen bij om lokaal de pootgoedteelt en de afzet te verbeteren. Zusterbedrijf Agrifirm Co-products heeft een aardappeldroogfaciliteit gesponsord. Agrifirm Plant heeft een specialist akkerbouw uitgezonden om de benodigde kennis over te dragen. De specialist is vier keer een week in Burundi geweest. Het doel is met proefvelden boeren te laten zien wat resultaten kunnen zijn als teeltprocessen anders worden aangepakt.

Sluiten van kringlopen met organische mest

Meststoffen met meerwaarde

Agrifirm Plant heeft in 2012 een nieuwe lijn meststoffen geïntroduceerd: de Top lijn. Dit zijn innovatieve producten die een belangrijke bijdrage leveren aan het verduurzamen van teelten. Ze kenmerken zich door minder bemestingsmomenten, dus minder werkgangen en een effectieve benutting van de benodigde nutriënten.

- Top Cote arborlente en Top Cote arborpotentia zijn twee innovatieve meststoffen voor de boomteelt. De gecoate meststoffen zijn voorzien van een natuurlijke harscoating en door dit te mengen met ongecoate meststoffen kan er gevarieerd worden in de tijd waarop elementen vrijkomen. Hierdoor wordt de bemesting optimaal afgestemd op de momenten dat de gewassen voedingsstoffen nodig hebben en het minimaliseert de kans op verliezen naar het milieu.
- Top Trace zijn bladmeststoffen die voor verschillende teelten beschikbaar zijn, zowel in de akkerbouw, granen, bloembollen als fruitteelt. Top Trace efficiency N is een effectieve stikstof bladbemesting voor tarwe. Het levert een hogere N-efficiëntie waardoor op N-ruimte bespaard kan worden.
- De Top Mix lijn bevat meststoffen die samengesteld zijn met meststoffen die een gelijke korrelgrootte en –gewicht hebben. Er zijn diverse soorten meststoffen ontwikkeld voor gewassen, zoals voor granen, bieten en aardappelen

waardoor een gewasspecifieke bemesting kan worden uitgevoerd met minder werkgangen.

- Top Soil terrafert is een product dat afkomstig is van de biogasinstallatie van Suiker Unie in Vierverlaten. Agrifirm Plant is sinds oktober 2012 exclusief dealer. De productiewijze van Top Soil terrafert is duurzaam over het hele proces. De basis is hoofdzakelijk bietenreststromen, zoals bietenpunten en bietenpulp. Suiker Unie hoeft daardoor minder overschot aan bietenpulp te drogen. Dit levert energetisch een groot voordeel op. Het vergisten van deze reststromen geeft als resultaat biogas. Het water dat bij de laatste productiestap van indikken vrij komt, is geen afvalwater, maar kan als schoon water worden hergebruikt.

Top Soil terrafert is een belangrijke bron van organische stof en plant beschikbare nutriënten. Het past in het verbeteren van de bodemvruchtbaarheid door het aanvoeren van organische stof en sluiten van kringlopen.

Agrifirm Plant investeert in de juiste inzet van nieuwe organische meststromen, afkomstig van bijvoorbeeld de mestverwerking. Deze verbeteren de bodemvruchtbaarheid bij telers. Circa 30 procent van de projecten van de R&D-afdeling van Agrifirm Plant is gericht op het efficiënter inzetten van organische meststoffen.

In 2012 is een lager volume organische mest verhandeld. Dit komt door verminderde vraag van een aantal vergisters en het slechte weer tijdens de periode waarin mest mag worden uitgereden. De wettelijke verkleining van de aanvoerruimte en de kortere uitrijperiode hebben ook geleid tot minder vraag. Het volume kunstmeststoffen is stabiel gebleven ten opzichte van andere jaren.

Biodiversiteit

Gezondheid van bodem en planten

Agrifirm Plant draagt bij aan het verbeteren van de biodiversiteit door te werken aan bodemgezondheid, plantgezondheid en de gezondheid en bescherming van bijen en bloemen.

BODEMGEZONDHEID EN BODEM-VRUCHTBAARHEID

Bodemgezondheid en bodemvruchtbaarheid zijn thema's waar we al jarenlang kennis over opbouwen om telers goed te kunnen adviseren over bijvoorbeeld bemesting, pH, aaltjes en organische stofgehalte. In 2012 hebben we een nieuwe pijler geïdentificeerd onder bodemgezondheid, namelijk bodemfysica.

Bodemfysica definiëren we als zaken die bijdragen aan het verbeteren van de fysische eigenschappen van de bodem: structuur, bewortelbaarheid, slempgevoeligheid en waterlevend vermogen.

De R&D-afdeling focust zich op het verkrijgen van kennis over het gebruik van nieuwe (organische) meststoffen, hun gedrag in de bodem en de effectiviteit hiervan op de groei van de gewassen. Ook is er veel aandacht voor de inzet en effecten van gewasbeschermingsmiddelen op duurzaamheid en op de kwaliteit van het oppervlaktewater.

DYNAMISCH N-MODEL

De afgelopen twee jaar heeft Agrifirm Plant in opdracht van het Productschap voor de Akkerbouw samen met het Louis

Bolk Instituut en PPO-WUR een planningsinstrument ontwikkeld voor optimale bemesting van de bodem, het dynamische N-model. Hiermee kunnen telers voorafgaand aan het seizoen veel meer inzicht krijgen in de beschikbaarheid van stikstof tijdens het seizoen in relatie tot de gewasbehoefte. Dit instrument maakt direct inzichtelijk of, en zo ja, wanneer er N-tekorten dreigen te ontstaan en aanvullende bemesting nodig is. Met het N-model kunnen we organische meststromen nog efficiënter inzetten.

BIJEN EN BLOEMEN

Een thema dat de afgelopen jaren aan belang toeneemt in de maatschappelijke discussie is het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in relatie tot de bijenpopulatie. Honingbijen zijn belangrijk als producent van honing en het bestuiven van planten. Dit is essentieel voor de voedselproductie. Agrifirm Plant kent en onderkent de mogelijke risico's en de verschillen tussen middelen betreffende hun invloed op het milieu. Specialisten begeleiden telers met gericht advies om door de correcte inzet van middelen de kans op beïnvloeding van bijen en andere nuttige insecten te voorkomen.

AKKERRANDEN PROJECT

Al een aantal jaren loopt in de IJssel-meerpolders het project Akkerranden Flevoland, waar Agrifirm Plant een van de begeleidende partners is. Bloeiende akkerranden trekken natuurlijke vijanden van bladluizen aan waardoor (mogelijk) het gebruik van insecticiden kan worden verminderd. Hierdoor en doordat in de akkerranden zelf helemaal niet wordt gespoten, verbetert de kwaliteit van het oppervlaktewater. Daarnaast zijn akkerranden waardevol voor natuur en landschap.

Inmiddels doen 88 boeren mee met in totaal 98 hectare akkerranden. In 2013, het jaar waarin het project afloopt, ligt er 200 kilometer akkerrand, ruim boven het gestelde doel van 160 kilometer. Dat moet voldoende zijn om iets zinnigs te kunnen zeggen over het nut van 'functionele agrobiodiversiteit'.

De bloemen en kruiden in de akkerranden zijn geselecteerd op de mate waarin ze nuttige insecten aantrekken, zoals sluipwespen, zweefvliegen en lieveheersbeestjes. Deze helpen als natuurlijke bestrijders om plagen in het gewas te bestrijden, waaronder luizen en trips. Agrifirm Plant levert hiervoor meerdere specifieke akkerrandenmengsels om in te zaaien.

Efficiënte transport

Van producten en granen

Efficiënte producttransport naar de klant en een goed ingerichte graanlogistiek zijn belangrijke taken van Agrifirm Plant. Vermindering van het energieverbruik en een effectief ingerichte logistiek zijn speerpunten in ons duurzaamheidsbeleid.

Het transport van producten is verantwoordelijk voor een aanzienlijk deel van het energieverbruik en daarmee de CO₂-uitstoot van Agrifirm Plant. Doel is om het transport efficiënt en energiezuinig te organiseren. We monitoren onze logistieke processen voortdurend en brengen waar mogelijk, verbeteringen aan.

BESTELLEN EN BEZORGEN

De logistieke visies 'bestellen en bezorgen' en 'efficiënt als het kan, spoed als het moet' zijn in 2012 verder ingevuld. De plannen zijn gepresenteerd en hebben als doel om in 2015 over te zijn naar een volledige bezorging van producten op het erf. Ook wordt gewerkt aan het centraliseren van de graanopslag waardoor de graanlogistiek effectief kan worden ingericht.

Agrifirm Plant kiest voor een moderne logistieke organisatie, waardoor we efficiënt werken met onder andere minder transport. Zo is de 'transport efficiency' van gewasbeschermingsmiddelen met 4,3 procent verbeterd ten opzichte van 2011. Dat draagt vanzelfsprekend bij aan de reductie van broeikasgasemissies.

Agrifirm Group

Koninklijke Agrifirm Group is een coöperatie waarin ongeveer 18.000 Nederlandse ondernemende boeren en telers hun krachten hebben gebundeld. Met succes; samenwerking biedt tal van duurzaamheidsvoordelen voor kwalitatief hoogstaande producten als diervoeders, zaaizaden, meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen. De rol van de coöperatie is meegegroeid met de ontwikkelingen in markt en maatschappij.

Kenmerkend voor de duurzaamheidsstrategie van Agrifirm Group is dat niet alleen eigen activiteiten onder de loep worden genomen, maar naar alle schakels in de keten wordt gekeken. Agrifirm Group richt zicht daarbij op vier overkoepelende thema's voor duurzaamheid:

- > werken aan verantwoorde grondstoffen
- > efficiënte productie en logistiek
- > planten en dieren laten presteren
- > bijdragen aan duurzaam consumenten aanbod

De bedrijven in Agrifirm Group hebben de verantwoordelijkheid om duurzaamheid te verankeren in de kernactiviteiten. De afdeling Corporate Affairs richt zich op strategische projecten. In 2011 heeft Agrifirm Group een duurzaamheids-scan ontwikkeld waarmee de bijdrage aan 'people', 'planet' en 'profit' van innovatieprojecten inzichtelijk wordt gemaakt. Ook afgelopen jaar zijn projecten opnieuw aan deze scan onderworpen.

In het Maatschappelijk jaarverslag 2012 leest u meer over het duurzaamheidsbeleid van Agrifirm Group en de geleverde prestaties op dit gebied: www.agrifirm.com.

Gezondheid en veiligheid

Voor persoonlijke veiligheid en milieu is het belangrijk te weten hoe met gewasbeschermingsmiddelen te werken.

Onzorgvuldig gebruik brengt risico's met zich mee voor de gezondheid van mens en dier. Agrifirm Plant vindt het belangrijk dat telers veilig en gezond werken.

In de winterlezingen voor klanten besteden we er ieder jaar aandacht aan op welke manier telers veilig met gewasbeschermingsmiddelen kunnen werken. Dit kan door gebruik te maken van persoonlijke bescherming zoals maskers en handschoenen. Agrifirm Plant biedt een uitgebreid assortiment producten voor persoonlijke bescherming die voldoen aan de wettelijke eisen.

Advisering duurzaam ondernemen

We merken in de praktijk dat steeds meer telers behoefte hebben aan advies over verduurzaming van eigen bedrijfsactiviteiten. Enerzijds omdat zij dit ook steeds belangrijker vinden, anderzijds omdat de markt er vaker naar vraagt.

GEACCREDITEERDE ADVISEURS

Agrifirm Plant is een van de partners van Stichting Veldleeuwerik. Akkerbouwers werken hierin samen met het bedrijfsleven aan duurzame productieketens. Wij hebben hiervoor met een aantal partners enkele adviesmodules ontwikkeld: de bodemscan, bouwplan-scan en een module om de carbon footprint uit te rekenen.

In 2012 zijn zes akkerbouwspecialisten van Agrifirm Plant geaccrediteerd tot 'adviseurs duurzaamheid' voor Veldleeuwerik, wat het aantal op totaal tien brengt. Ook in 2013 gaan nog meer specialisten hun accreditatie hiervoor behalen. Geaccrediteerde specialisten begeleiden telers naar meer duurzaam ondernemen. De opleiding wordt

verzorgt door CAH Dronten in samenwerking met Stichting Veldleeuwerik.

Tijdens de opleiding leren specialisten te adviseren op basis van duurzaam ondernemen. Het opstellen van een duurzaamheidsplan met de tien duurzaamheidsindicatoren van Stichting Veldleeuwerik is een van de

onderdelen. Dit betekent op een andere manier kijken naar een akkerbouwbedrijf, zoals het extensiveren van het bouwplan, andere rassenkeuze of het verbeteren van de bodemstructuur.

MEER INFORMATIE

Wilt u meer informatie over duurzaam ondernemen via Stichting Veldleeuwerik of hoe u uw bedrijfsactiviteiten kunt verduurzamen, dan kunt u contact opnemen met uw specialist.

Agrifirm Plant BV
Postbus 20012
7302 HA Apeldoorn
T 088 488 12 00
www.agrifirm.com/plant

www.agrifirm.com/plantenduurzaamheid

schakel in succes